

Romantik İlişkilerde Sorun Çözme Becerileriyle İlişkili Faktörler: Yaşam Doymumu ve Diğerkâmlığın Yordayıcı Etkisi

Factors associated with Problem Solving Skills in Romantic Relationship: Predictive Effect of Life Satisfaction and Altruism

Özgür Salih KAYA

Öz. Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkideki sorun çözme becerilerini yaşam doymumu, diğerkâmlık düzeyleri açısından ve bazı demografik değişkenlere göre incelemektir. Araştırma ilişkiel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Veri toplamak için, araştırmacının hazırladığı Kişisel Bilgi Formu, Ergenler İçin Romantik İlişkilerde Sorun Çözme Ölçeği, Yaşam Doymumu Ölçeği ve Diğerkâmlık Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında romantik ilişkilerde sorun çözme ile diğerkâmlık ve yaşam doymumu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Romantik ilişkilerde sorun çözme becerisi romantik ilişkiye sahip olma durumuna göre anlamlı bir fark göstermektedir. Ayrıca, yaşam doymumu ve diğerkâmlık değişkenleri romantik ilişkide sorun çözme becerisinin% 20'sini açıklamaktadır. Sonuç olarak, kişinin kendisiyle doğrudan ilgili olan diğerkâmlık ve çevrenin de etkisinden kaynaklanan yaşam doymumunun, romantik ilişkilerde sorun çözme becerisini yordadığı bulunmuştur. Bu nedenle, bu çalışmanın romantik ilişkiler literatürüne katkıda bulunduğu düşünülmektedir. Ayrıca, bu araştırma romantik ilişkisi olan ve olmayan kişilerin sorun çözme becerilerini karşılaştırmak açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler. Romantik ilişki, Sorun çözme, Yaşam doymumu, Diğerkâmlık, Üniversite öğrencileri

Abstract. The aim of this study is to investigate the problem solving skills of university students in romantic relationship in terms of their life satisfaction and altruism levels according to some demographic variables. In order to collect data, Personal Information Form prepared by the researcher, Problem Solving Scale for Adolescents in Romantic Relationships, Life Satisfaction Scale and Altruism Scale were used. A significant positive relationship was found between problem solving in romantic relationships, altruism and life satisfaction. University students' problem solving skills in romantic relationships show a significant difference according to whether or not they have romantic relationships. In addition, life satisfaction and altruism variables explain 20% of problem solving skills in romantic relationship. Therefore, this study is thought to contribute to the literature of romantic relations. Moreover, this research is important in terms of compare the problem solving skills of romantic and non-romantic relationships.

Keywords. Romantic relationship, Problem solving, Life satisfaction, Altruism, University students

Özgür Salih Kaya
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Ankara, Türkiye
e-mail: ozgur@metu.edu.tr

Geliş/Received: 28.10.2019/October, 28, 2019
Düzeltilme/Revision: 06.01.2019/January, 6, 2019
Kabul/Accepted: 30.06.2020/June, 6 2020

 PDR
Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Turkish Psychological Counseling and Guidance Association

GİRİŞ

İnsan doğumundan itibaren çevresiyle yapı gereği ilişki kurma durumundadır. Bu ilişkilerden birisi de romantik ilişkilere dir. Collins'e (2003) göre bir ilişkinin romantik olabilmesi için her iki tarafın da istekli olması ve birbirlerini koşulsuz kabul etmesi gerekmektedir. Aydoğdu (2010) romantik ilişkiyi kişilerin birbirine karşı olumlu duygular beslediği, birbirleriyle tinsel ve ekonomik paylaşımların olduğu ve ilişkinin bitmesinin kişide üzüntüye neden olan bir ilişki olarak tanımlar. Bu araştırmada romantik ilişki, tarafların karşılıklı olarak doyum aldıkları, birbirlerini mutlu etme, destek olma, güvenme ve samimi bir şekilde kendini açtığı ilişki türü olarak tanımlanabilir. Romantik ilişkiler evlilik öncesi bir hazırlık dönemi olarak düşünülmesinin yanı sıra bireyin duygusal gelişimini etkilemektedir. Romantik ilişkisinde günlük hayatta yaşama olasılığı olan çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalabilir. Bu süreçte bireyin ilişkisinde yaşamış olduğu sorunla baş etme becerisi ilişki dinamiğini ve devamlılığını etkileyebilmektedir. Romantik ilişki genellikle kişinin ergenlik döneminde başlar (Connolly, Creig, Goldberg ve Pepler, 2004). Ergenlik döneminde kişilerin karşı cinsle duydukları yoğun duygular ilerleyen zamanlarda gelecekteki ilişkilerine yansımaktadır (Furman ve Shaffer, 2003). Üniversite dönemine geçiş yapan kişiler, bu zaman zarfında oluşturdukları yakın ilişkilerin kalitesinin ileriki yıllarda eş seçiminin kriterlerine zemin hazırladığını ve evlilik sürecini etkilediğini belirtmektedir (Furham, 2002). Kişilerin var olan ilişkilerinin akıbeti ilerleyen zamanlarda kişinin ruh sağlığını etkileyebilmektedir. Kişi geçmişte iyi bir ilişki yaşamış ise ilerleyen yıllardaki ilişki örüntülerinin oluşmasına zemin hazırlayacaktır (Kaya, 2018). Genç yetişkinlik çağı olan üniversite döneminde deneyimlenecek romantik ilişki bireyin ilerleyen yıllarda ilişkiye olan bakış açısını etkileyerek ilişki inançlarını, tutumlarını ve algılarını etkileyerek eş tercihi yapmasında bile etkili olabilecek kararlar almasını sağlayabilir.

Alanyazında bireylerin evliliklerinde ilişki doyumu (Gable ve Haidt, 2005; Williams, 2003), ilişki kalitesi (Broman, 1993) ve ilişki problemleri (Halmos ve Vaghan, 2009; Iwama ve Miyazaki, 2008) gibi konuda daha fazla sayıda çalışma varken, evlilik öncesi romantik ilişkilerin doğasına ve romantik ilişkilerdeki sorunları çözmeye daha az odaklanılmıştır (Arnet, 2000; Kalkan, 2008). Bireyin ilk yetişkinliğe adım atma döneminde yakın ilişki oluşturması bireyin gelişimini olumlu yönde etkiler (Erikson, 1994; Kuttler ve Greca, 2004). Romantik ilişkide tarafların ilişki kalitesi, birbirlerine bağlılık seviyeleri, bireylerin iyi

oluşları, yaşamdan aldıkları doyumla yakından ilişkilidir (Demir, 2008; Rauer ve Volling, 2007; Kashdan, Volkmann, Breen ve Hann, 2007).

Neugarten (1961) tarafından ortaya atılan yaşam doymu kavramı, kişinin yaşamıyla ilgili bilişsel yargıları kapsar. Alan yazında mutluluk ve öznel iyi oluş kavramıyla birlikte ele alınır (Diener, 1984). Yaşam doymu kişilerin yaşamda karşılaştıkları olaylar karşısında sergilediği tavidir (Özdevecioğlu, 2003). Bireyin iş, aile, serbest zaman ve kişinin yakın çevresi ile olan ilişkisinden aldığı doymu ve yakınlarının onun yaşamı hakkındaki değerlendirmelerini kapsamaktadır (Diener, Suh, Lucas ve Smith, 1999). Peterson ve arkadaşlarına (2005) göre yaşamdan haz alma, yaşamda anlam bulma ve bir durum, kişi ya da yaşantıya bağlanma; yaşam doymunun üç boyutunu oluşturmaktadır. Bu açıdan düşünüldüğünde bireyin partneri ile olan uyumu ve ilişkiye bağlılığı bireyin yaşam doymunu etkilemektedir. Bireyin evlilik doymu ve romantik ilişkisinden aldığı doym genel yaşam doymunu etkilemektedir (Sahraç, 2007). Yine bireylerin romantik ilişki kurabilmeleri, kendilerini mutlu ederek yaşam doymunu artırır ve olumsuz durumlar karşısındaki psikolojik sağlamlıklarını artırır (Fletcher, Simpson, Campbell ve Overall, 2015). Bağ kuramına göre, bilişsel psikologlar öznel iyi oluşun bilişsel boyutunu oluşturan yaşam doymunun bellekte bir ağının bulunduğuna vurgu yapmaktadır (Şahin, 2008). Bireyin duygusal birlikteliğe sahip olmasının günlük hayatına yön verdiğine ve bireyin yaşam doymunu arttırabileceğine inanılmaktadır (Acar, 2011).

Evlilik öncesi ilişki döneminde taraflar partnerlerinin özelliklerini ve ilişkiden beklentilerini anlamaya çalışırlar (Kalkan ve Ersanlı, 2008). Partnerlerin ilişkideki problemlerle birlikte başa çıkması, bireylerin yaşam doymunu olumlu yönde etkilemektedir (Erdoğan, 2018). Kişilerarası ilişkilerde önemli bir kavram olan diğerkamlık insanlık tarihinin başından beri olan bir kavramdır. Diğerkamlığın, tıpkı yaşam doymu gibi bireyin partneri ile olan ilişkisini etkileyen bir değişken olduğu düşünülmektedir. Diğerkamlığın temelinde bireyin kendini karşısındaki kişiye adanması söz konusudur (Freedman, Sears, ve Carlsmith, 1989). Nitekim, Gintis, Bowles, Boyd ve Fehr (2003) bireyin karşısındakinin iyiliği, karşısındaki ile olan ilişkinin gidişatı için kendini feda etmesine vurgu yapar. Diğerkamlık bireyin kişilerarası ilişkilerini doğrudan etkileyen bir kişilik özelliği olarak ifade edilebilir (Bierhoff ve Rohmann, 2004; Jeffries, 1998). Dolayısıyla bireyin diğerkamlık düzeyinin romantik ilişkisinde

yaşamış olduğu sorunlarla baş etme biçimini etkileyeceği söylenebilir. Sosyal öğrenme kuramına göre insan doğuştan diğerkâm olmayıp yaşantı sonucu diğerkâm olma eğiliminde olduğu belirtilmiştir (Akbaba, 1994). Bu açıdan düşünüldüğünde diğerkâmlık diğer kişilerle olan ilişki dinamiklerinden etkilendiği ve yine kişilerarası ilişkilerin dinamiğini etkilediği söylenebilir.

Literatürde diğerkâmlık ile romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerini doğrudan inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Diğer yandan Lee (2013) diğerkâmlığın kişilerarasındaki ilişkileri geliştirdiğini ve diğer insanlara karşı empatik davranmanın ilişkideki olumsuz durumları ortadan kaldırdığını savunmuştur. Kaya (2018) gençlerin empatik eğilim düzeyleri ve iyi oluşlarının romantik ilişkilerde sorun çözme becerisini etkilediğini ifade etmiştir. Farrelly (2013) yapmış olduğu çalışmada özverili davranışlarda bulunan partnerlerin ilişki niteliğinin daha yüksek olduğu ve zor durumlarla daha kolay başa çıktıklarını belirtmiştir. Tosun, Yazıcı ve Altun'un (2015) çalışmasının bulguları da bu ilişkiyi desteklemektedir. Evli olmayan bireylerin ilişkilerindeki özgeci davranışlarının romantik ilişkilerinin kalitesini arttırdığı anlaşılmaktadır. Maslow'a (1943) göre romantik ilişkinin doğasına zarar veren davranışlardan birisi bencilliktir. Terzi'nin (2015) çalışması da bu ifadeyi desteklemektedir. Romantik ilişkilerde bencilliğin ilişkinin gidişatına zarar verdiğini ve tarafların üzülmeye neden olmaktadır. Tutarel-Kışlak (1997) eşlerin birbirine karşı bencil davranışları ilişkiye ne kadar yansırsa ilişkinin dinamiği ve evlilik uyumunun da o denli azalacağını belirtmektedir. Benzer şekilde bencilliğin aksine empatik olma ve özverili davranışların da romantik ilişkilerden alınan doyumunu olumlu yönde etkilediği ve ilişki kalitesini arttırdığı bilinmektedir (Hamamcı, 2005; Papp, Kouros ve Cummings, 2010; Waldinger, Schulz, Hauser, Allen ve Crowell, 2004).

Yukarıdaki literatür taramasından da anlaşılacağı üzere bireyin yaşamdan aldığı doyum hem ilişki dinamiğini hem de romantik ilişkilerde sorun çözme becerisini olumlu yönde etkilemektedir. Yine, romantik ilişkilerde diğerkâmlığın ve özverili davranışlar, romantik ilişkilerin yapısını ve dinamiğini olumlu etkilemektedir. Buna karşın bencil davranışlar ilişkiyi zedelemekte, taraflar duygusal olarak yıpranmakta ve devamında bireyin romantik ilişkisi sonlanmaktadır. Bunun yanı sıra geçmiş ilişki deneyimlerinin kişinin şu anki ilişkisini etkilemesinin yanında şu anda yaşadığı ilişkinin de bireyi geleceğe hazırladığı anlaşılmaktadır. Birey romantik ilişki süresince partnerini tanımakla

birlikte doğru kişinin şu an ilişki yaşadığı kişi olduğuna karar vererek beklentileri netleştirmekle birlikte, ilişki sorumluluğunu alıp almayacağına ve evlenip evlenemeyeceğine karar verir. Son olarak Türkiye'deki boşanma sayıları hatırlandığında (TÜİK, 2018) 2008 yılında boşanma sayısı 99 bin 663 iken, bu sayı on yılda yaklaşık %43 artarak 2018 yılında boşanma sayısı 142 bin 448 olmuştur. Türkiye'deki boşanma oranlarının bu denli arttığı düşünüldüğünde evlilik öncesi dönemde bireylerin yaşamış oldukları romantik ilişkiler konusunda yapılacak bu ve benzer bilimsel araştırmaların önemli olduğu düşünülmektedir. Son yıllarda Türkiye'deki boşanma ve eş cinayeti olaylarının ciddi oranda artış göstermesinin bir nedeni de kişilerin birbirini tanımadan evlenmeleri ve romantik ilişki sürecinde yaşamış oldukları sorunları sağlıklı bir şekilde çözemediklerinden kaynaklandığına inanılmaktadır. Dolayısıyla bu araştırma romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin yaşam doyumu ve diğerkamlık açısından incelemeyi amaçladığından dolayı önem taşımaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki hipotezler test edilmiştir.

1. Özverili ve bencil davranış ile yaşam doyumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.
2. Yaşam doyumu, özverili davranış ve bencillik üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamaktadır.
3. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerileri şu anda romantik ilişkisi olma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermektedir.
4. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerileri romantik ilişki yaşama durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermektedir.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, çalışma grubuna, veri toplama araçlarına, verilerin toplanması, işlem yolu ve analiz sürecine yer verilmiştir. Araştırma üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin bazı demografik (şu an romantik ilişkisi olup olmama ve daha önce romantik ilişki yaşayıp yaşamama) değişkenlere, yaşam doyumu ve diğerkamlık düzeylerine göre inceleyen ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır.

Araştırma Grubu

Çalışmanın araştırma grubu 2018-2019 eğitim öğretim yılında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde eğitim öğretime devam eden, yaşları 18-28 arasında değişmekte olup ($M=21.73$, $SD=3.24$) 263'ü (%55.84) kadın ve 208'i (%44.16) erkek öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların 147'sinin (%31.21) şu anda romantik ilişkisinin olduğu, 324'ünün (%68.79) ise şu anda romantik ilişkisinin olmadığı bilgisine ulaşılmıştır. Katılımcılardan 75'i (%15.92) daha önce hiç romantik ilişki yaşamadığını, 107'si (%22.71) bir kez, 131'i (%27.81) iki kez ve 158'i (%33.56) ikiden fazla romantik ilişki yaşadığını ifade etmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada araştırmacı tarafından hazırlanan ve katılımcılara ait bir takım bilgilerin yer aldığı "Kişisel Bilgi Formu" ile "Ergenler İçin Romantik İlişkilerde Sorun Çözme Ölçeği", "Yaşam Doyumu Ölçeği" ve "Diğerkâmlık Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama araçlarının detaylarına aşağıda yer verilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu. Bu formda araştırmanın amacı doğrultusunda katılımcıların cinsiyetleri şu an bir romantik ilişkisinin olup olmama durumu ve daha önce hiç romantik ilişkisinin olup olmadığı gibi bilgiler yer almaktadır.

Ergenler İçin Romantik İlişkilerde Sorun Çözme Ölçeği. Ergen romantik ilişkilerinde sorun çözme davranışlarını tanımlamak amacıyla Kalkan geliştirmiştir. 38 maddeden oluşan beşli likert tipi bir ölçektir. ERİSCÖ üç alt boyuttan oluşmakta (fiziksel istismar, duygusal istismar ve soruna yönelme) ve bu boyutlar toplam varyansın %37.93'ünü açıklamaktadır. Ölçeğin tümü için hesaplanan Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı 0.91 bulunmuştur. Ölçeğin alt ölçeklerine ilişkin Cronbach alfa katsayıları 'Duygusal İstismar' alt ölçeği için $\alpha=0.86$, 'fiziksel istismar' alt ölçeği için $\alpha=0.80$, 'Soruna yönelme' alt ölçeği için $\alpha=0.76$ 'dır. Bu araştırmanın amacı doğrultusunda ERİSCÖ'nün soruna yönelme alt boyutu ele alınarak araştırma tasarlanmıştır. Diğer iki alt boyut incelenmemiştir. Bu durumun iki sebebi vardır. Birincisi soruna yönelme alt boyutu olumlu özellikleri ölçmektedir ki diğerkâmlık ve yaşam doyumu olumlu özellikteki değişkenler tarafından ne kadar yordandığını tespit etmek amaçlanmıştır. İkincisi ölçek maddelerinden fiziksel ve duygusal istismar maddelerinin romantik ilişkilerde sorunu çözme değil, adından da anlaşılacağı

üzere sorunu arttırmaya yönelik istismar davranışını içermektedir. Bu doğrultuda bu araştırmanın veri seti üzerinden yapılan Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı .82 olarak hesaplanmıştır.

Yaşam Doyumu Ölçeği. Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen 5 maddelik ve 7'li likert tipte olan bu ölçek Dağlı ve Baysal (2016) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Türkçeye uyarlanırken ölçek 5'li (1: Hiç katılmıyorum – 5: Tamamen katılıyorum) likert haline getirilmiştir. Yapı geçerliği için ölçeğin model uyum indeksi değerleri mükemmel düzeydedir (NFI= .99, CFI= 1.00, GFI= .99, RMSEA= .030). Güvenirlik açısından incelendiğinde ölçeğin Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı .88 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada elde edilen verilerle yapılan açımlayıcı faktör analizi ve Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı değerleri ölçeğin orijinali ile benzerlik göstermektedir (NFI= .99, CFI= .98, GFI= .96, RMSEA= .041, α = .80).

Diğerkamlık Ölçeği. Bireylerin diğerkamlık düzeylerini belirlemek amacıyla Ersanlı ve Doğru Çabuker (2015) tarafından geliştirilen ölçek 5'li likertli 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçek iki alt boyuttan (bencillik ve özveri) oluşmaktadır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda model uyum indeksi değerleri kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur (GFI= .90, CFI= .91, RMSEA= .06). Yapılan güvenilirlik analizinde ise Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı α =.76 bulunmuştur. Faktörlere göre güvenilirlik değerleri ise özveri ve bencillik faktörleri için sırasıyla .87 ve .77'dir.

İşlem

Bu araştırmanın verileri toplanmadan önce, verilerin toplanacağı veri toplama araçlarını geliştiren kişilerden izin alınmıştır. Daha sonra verilerin toplanacağı fakültelerin dekanlıklarından ve bölüm başkanlıklarından izinler alınmıştır. Ardından ölçme araçları ve kişisel bilgi formunun çıktısı alınarak, ölçeklerin büyük bir kısmı sınıf ortamında, geriye kalan kısmı ise öğrencilerin müsait olduğu zamanlarda öğrencilere uygulanmıştır. Verilerin toplanırken öğrencilerin bazı ortak maddeleri anlamadıkları öğrenilmiştir. Bu maddeler öğrencilere açıklanmıştır. Araştırmanın veri toplama aşamasında toplam 488 kişiye ulaşılmıştır. Bu veri setinden dört tanesinin rastgele (tamamı aynı derecelendirme) doldurulduğu düşünülerek veri setinden çıkartılmıştır. Beş öğrenci de Romantik İlişkilerde Sorun Çözme Ölçeği'ni doldurmadığı için veri

setinden çıkartılmıştır ve son olarak elde kalan 479 ölçek dikkatlice incelenmiştir. 479 adet ölçekten oluşan bu veri seti içerisinde farklı ölçeklerde boş bırakılan yedi maddeye serinin ortalama puanı atanmıştır. Verilerin toplanması ortalama 20 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada temel olarak üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerileri, bazı demografik değişkenler, diğerkâmlık ve yaşam doyumu açısından incelenmiştir. Araştırmanın verileri SPSS 24.0 paket program ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmadan önce bu analizin varsayımlarının sağlanması gerekmektedir. Sınanmadan araştırmanın veri setindeki uç değerler Mahalanobis uzaklığı ile belirlenip araştırmadan çıkarılmıştır. Çoklu normallik uç değerler için kabul edilen ölçüt, $p < .001$ düzeyidir. Bu düzeyde olmayan sekiz veri seti araştırmadan çıkarılmıştır. Uç değerler çıkarıldıktan sonra çoklu regresyon analizi için test edilmesi gereken varsayımlar (normallik, doğrusallık, çoklu bağlantı problemi ve otokorelasyon) sınanmıştır. Değişkenlerin tekli normal dağılıma sahip olup olmadığını belirlemek için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) katsayısı ile çoklu bağlantı problemi olup olmadığını incelemek için bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon değerleri bulgular başlığında sunulmuştur. Çoklu doğrusal regresyon analizinin yapılabilmesi için kontrol edilen diğer bir varsayım bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyle ilgili olarak çoklu bağlantı (multicollinearity) probleminin olup olmadığını test edilmesidir. Değişkenler arasındaki korelasyonun .90'ın üzerinde olması durumunda çoklu bağlantı probleminin olduğu kabul edilmektedir (Şencan, 2005). Bu amaçla bağımsız değişkenler arasındaki korelasyonlar hesaplanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkinin -.43 ile -.72 arasında olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla çoklu bağlantı problemi taşımamaktadır. Büyüköztürk'e (2011) göre Varyans Büyütme Faktörü (VIF) değerinin 10'dan büyük olması, Tolerans değerinin (TV) ise .10'dan küçük olması veri setinin çoklu bağlantı problemi taşıdığını göstermektedir. Bu araştırmanın veri setinin çoklu bağlantı probleminin sınanmıştır ve VIF değeri 4'ten küçük, TV ise .30'tan büyük hesaplanmıştır. Dolayısıyla veri setinin çoklu bağlantı problemi taşımadığı söylenebilir. Diğer bir varsayım ise bağımsız değişkenler arasında otokorelasyonun olmamasıdır.

Bu amaçla Durbin Watson katsayısı hesaplanmıştır. Bu değerin 1.5 ile 2.5 arasında olması beklenmektedir (Kalaycı, 2009). Hesaplanan Durbin-Watson katsayısı değeri 1.325 bulunmuş, dolayısıyla değişkenler arasında otokorelasyon olmadığı anlaşılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın amacı doğrultusunda yapılan analizler oluşturulan hipotezlerin sırasına göre sunulmuştur. Buna yönelik olarak öncelikle romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin yordayıcıları olduğu düşünülen (yaşam doyumu, özverili davranış ve bencillik) değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Öncelikle bu değişkenler arasındaki ilişkiler ve çoklu regresyon analizinin varsayımları sınanmıştır. Doğrusallık, çoklu bağlantı problem ve otokorelasyon varsayımları verilerin analizi başlığında sunulmuştur ve verilerin regresyon analizi için gerekli varsayımlar sınanmıştır. Sonuç olarak verilerin doğrusal olduğu, çoklu bağlantı problem olmadığı ve otokorelasyon değerlerinin beklenen aralıkta olduğu anlaşılmaktadır. Diğerkamlık ölçeğinin alt boyutları olan özverili ve bencil davranışlar ile yaşam doyumu arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Bu değişkenler arasındaki ilişkilere çoklu doğrusal regresyon analizinin varsayımlar incelenmiştir ve sonuçlar Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Değişkenlere ait betimsel istatistikler, çarpıklık ve basıklık katsayıları

Değişkenler	1	2	3	4
1. Soruna yönelme (SY)	-			
2. Yaşam doyumu (YD)	.48	-		
3. Özverili davranış (ÖD)	.64	.59	-	
4. Bencil davranış (BD)	-.56	-.43	-.72	-
Ortalama (Ort.)	28.32	19.22	42.86	8.01
Standart sapma (Ss.)	.27	.87	.56	.54
Çarpıklık	1.14	-.22	-.74	-.96
Basıklık	1.66	-.33	.1.08	.81

Verilerin tekli normalliği sağlaması için çarpıklık (skewness) katsayılarının $|3.0|$ 'ten ve basıklık (kurtosis) katsayılarının $|10.0|$ 'dan küçük olması gerekir (Kline, 2011). Tablo 1’e bakıldığında çarpıklık ve basık değerleri bu aralıkta

olduğu için veriler tekli normalliği sağlamaktadır. Tablo 1 incelendiğinde yaşam doyumu ile özverili davranış arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır ($r = .59$, $p < .01$). Yaşam doyumu ile bencillik davranışı arasında istatistiksel açıdan negative yönde anlamlı bir ilişki vardır ($r = -.43$, $p < .01$). Yani yaşam doyumunun bencillik davranışı azaldıkça arttığı, özverili davranış arttıkça aynı şekilde arttığını söylemek mümkündür.

Daha sonra romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin yordayıcılarına bakılmıştır. Romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin yordayıcılarını incelemeye önce çoklu doğrusal regresyon analizinin varsayımları sınanmıştır. Varsayımların sonuçları verilerin analizi başlığı altında sunulmuştur ve literatürdeki değerler referans alınarak çoklu doğrusal regresyon analizi yapmak için bir engel olmadığına karar verilmiştir. Yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonucu Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin yordanmasına ilişkin regresyon sonuçları

Değişkenler	B	β	t	p	R	R ²	ΔR^2	F
Sabit	2.421		18.953	.000	.452	.23	.20	28.518
YD	.29	.59	1.504	.000				
ÖD	.21	.42	2.662	.000				
BD	-.32	-.51	4.283	.000				
p<.001	F(3,467) = 28.52, p<.001, R=.45, R ² =.23, Uyarlanmış R ² =.20							

Tablo 2’de görüldüğü gibi çoklu regresyon analiz sonucu $p < .001$ düzeyinde anlamlıdır. Bağımsız değişkenlerin (yaşam doyumu, özverili davranış ve bencillik davranışı) üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde sorun çözme becerilerini istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Analiz sonucuna göre yaşam doyumu, özverili ve bencil davranış birlikte ele alındığında, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde sorun çözme becerilerinin %20’sini açıklamaktadır. Regresyon modeline ilişkin değerler incelendiğinde üniversite öğrencilerinin yaşamdan aldıkları doyumun romantik ilişkilerde sorun çözme becerisinin pozitif yönde anlamlı bir yordayıcısı olduğu bulunmuştur ($\beta = .59$). Benzer şekilde diğerkâmlığın özverili davranış alt boyutu romantik ilişkilerde sorun çözme becerisinin pozitif yönde anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($\beta = .42$). Son olarak diğerkâmlığın

diğer alt boyutu olan bencil davranış ise üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin negative yönde anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($\beta = -.51$).

Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin yordayıcılarına bakıldıktan sonra, sorun çözme becerileri bazı demografik değişkenler açısından incelenmiştir. Romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin (RİSÇB) şu anda romantik ilişkisi olup olmama durumuna göre incelenmiştir. Şu anda romantik ilişkiye sahip olup olmama durumuna göre romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin istatistiksel açıdan anlamlı bir fark gösterip göstermediğini incelemek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. RİSÇB'nin şu anda romantik ilişki olma durumuna göre farklılıkları

Değişkenler	Şu anda romantik ilişkisi durumu	N	Ort.	Ss.	t	p
RİSÇB	Var	177	30.46	2.36	3.66	.004
	Yok	294	26.18	1.72		

p<.01

Tablo 3'e bakıldığında RİSÇB'nin şu anda romantik ilişkisi olma durumuna göre anlamlı fark göstermektedir (p< .01). Yapılan t-testi sonucuna göre halen romantik ilişki yaşayanların şu an romantik ilişki yaşamayanlara göre soruna yönelme davranışını daha sık göstermekte ve romantik ilişkilerde daha kolay sorun çözebildikleri anlaşılmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerileri daha önce romantik ilişki yaşama durumuna göre incelenmiştir. Romantik ilişkilerde sorun çözme becerisinin (RİSÇB) daha önce romantik ilişki yaşama yani öğrencilerin yaşadığı romantik ilişki sayısına (YRİS) göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini incelemek amacıyla tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. RİSÇB'nin üniversite öğrencilerinin YRİS'e göre farklılıkları

YRİS	N	Ort.	S.s.	Gruplar	SD	F	p	Fark
0	75	24.22	2.65	GA	3	7.391	.021	1<2
1	107	28.53	1.48	Gİ	467			1<3
				Toplam	470			1<4
2	131	30.38	1.44					
2 üstü	158	28.13	1.49					

p<.05

Tablo 4 incelendiğinde varyansların normal dağıldığı anlaşılmaktadır (Levene> .05). Bu yüzden birden fazla grup arasındaki karşılaştırmaları yaparken parametrik testlerden tek faktörlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerileri romantik ilişki yaşama sayısına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermektedir (F= 7.391, p<.05). Anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek post hoc testlerinden Bonferroni testi yapılmıştır. Bonferroni testi, yaygın kullanılan bir çoklu karşılaştırma testi olup, “eşit örneklem sayısı” ilkesini gerektirmemektedir (Miller, 1969). Yapılan Bonferroni testi sonucunda hiç romantik ilişki yaşamayan üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerileri 1, 2 ve 2 üzeri romantik ilişki yaşayan bireylere göre istatistiksel açıdan anlamlı derecede düşüktür.

TARTIŞMA

Bu bölümde üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi sonucu ortaya çıkan bulgular literatürdeki araştırmalarla tartışılıp yorumlanacaktır. Bu araştırmada ortaya çıkan ilk sonuç özverili ve bencil davranış ile yaşam doyumu arasında anlamlı ilişki vardır. Literatürde diğerkamalık ile yaşam doyumu arasında ilişki olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur (Cloninger ve Keida, 2011; Galante, Bekkers, Mitchell ve Gallacher, 2016; Ong, Ho ve Ho, 2013; Pessi, 2011; Schwarze ve Winkelmann, 2011). Özverili ve bencil davranışlar bu araştırmanın bağımsız değişkenlerinden diğerkamalığın alt boyutlarıdır. Dolayısıyla bu araştırmada özverili olma ve bencillik davranışları zıt kavramlar olduğundan ayrı ayrı ele alınarak diğer bağımsız değişken olan yaşam doyumu ile ilişkisi incelenmiştir. Kişinin yaşadığı olaylar ve çevresiyle ilişkisi ruhsal durumunu

etkilediği gibi, ruh hali de davranışlarını etkilemektedir. Post (2005) özverili davranışlarla bireyin ruh sağlığı ile yaşam doyumu arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu ve bu bireylerin daha sağlıklı ve daha uzun ömürlü olduklarını belirtmiştir. Kahana, Bhatta, Lovegreen, Kahana ve Midlarsky (2013) diğerkamlığın bireyin yaşam memnuniyetini arttırdığını belirtmiştir. Bu sonuçlar araştırmanın sonucuyla örtüşmektedir. Sosyal bir varlık olan insan başkalarıyla ilişki kurmak ve başlatmak, bir topluluğun parçası olabilmek için bazı kurallara uymak zorundadır. Nezaket, anlayış ve empati gibi özverili davranış sergilemenin de bireyin sosyal ilişkilerini olumlu yönde etkileyeceği tahmin edilmektedir. Dolayısıyla bu durum bireyin yaşam doyumunu da arttıracaktır. Özverili davranışla bencilliğin zıt kavramlardır aralarında ters ilişki olduğu tahmin edilmektedir (Rachlin, 2002). Literatürde doğrudan bencillikle yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmalar çok azdır. Music (2014) bencilliğin bireyin yaşam memnuniyetini azalttığını, özgeci davranışların ise bireyin yaşam doyumu arttırdığını dile getirmiştir. Benzer şekilde Ogihara ve Uchida (2014) bencilliğin yaşam doyumu ile negative yönde ilişkili olduğunu aynı zamanda kişilerarası ilişkilerin bozulmasına neden olduğunu belirtmişlerdir. Ahuvia'nın (2002) da çalışmasının bulguları bu sonucu desteklemektedir. Ayrıca bireyciliğin önemsendiği toplumlarda sosyoekonomik durumun iyi olmasına rağmen yaşam doyumlarının daha düşük düzeyde olduğu vurgulanmıştır. Bu durumun nedeninin bireyin ekonomik durumu iyi olsa da diğer insanlarla iletişim ihtiyacının olduğundan başkaları ile sosyal ilişki geliştiremeyen bireylerin daha bencil oldukları ve dolayısıyla mutsuz olabilecekleri düşünülebilir.

Bu çalışmada ortaya çıkan diğer bir sonuç bencilik, özverili davranış ve yaşam doyumunun romantik ilişkilerde sorun çözme becerisinin yordayıcıları olduğudur. Campbell ve Foster (2002) narsistçe sergilenen bencil davranışların romantik ilişkileri olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Çünkü romantik ilişkilerde bencil olan bireyler kendilerini partnerlerinden daha iyi algılamaktadırlar ve bu da ilişki dinamiğini etkilemektedir (Campbell, Rudich ve Sedikides, 2002). Benzer şekilde Terzi (2014) yürüttüğü nitel çalışmada bencilliğin romantik ilişkinin doğasına zarar verdiği sonucuna ulaşmıştır. Khodabakhsh ve Besharat (2011) bencilik duygularının ve narsist davranışların kişilerarası ilişkileri olumsuz etkilediğini ifade etmiştir. Diğer taraftan özverili davranışlar da romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerini etkilemektedir (Barclay, 2010; Cramer ve Jowett, 2010; Haugen, Welsh ve McNulty, 2008; Stanley, Whitton, Sadberry, Clements ve Markman, 2006). Buerkle, Anderson ve Badgley (1961)

evil bireylerde özverili davranışların ilişkideki çatışmaları azalttığını belirtmiştir. Başka bir çalışmada ise Guinot, Chiva ve Mallén (2015) diğerkâmlığın kişilerarası ilişkilerde çatışma çözme becerisini arttırdığı sonucuna ulaşmışlardır. Yukarıdaki araştırmalar da göz önüne alındığında romantik ilişkilerin tek taraflı olmadığı, bireyin karşısındaki kişiyi de düşünmesi gerektiği, bencil davranışlar yerine özverili davranışları sergilediğinde romantik ilişkilerde daha az sorun yaşadığı ve özverili davranışlar sergileyip bencil davranışlardan kaçındığında sorunların daha kolay çözüleceği söylenebilir. Aynı şekilde bireyin diğer bireylerle iletişimi sonucu ortaya çıkan yaşam doyumu da bireyin diğer insanlarla olan ilişkisini etkilemektedir. Berber-Çelik ve Kaya (2018) üniversite öğrencileri ile yürüttükleri çalışmada yaşam doyumu ile kişilerarası ilişkiler arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Yine Kaya (2018) yapmış olduğu çalışmada empati kurabilme ve mental iyi oluşları yüksek olan bireylerin romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Yarnell ve Neff (2013) yapmış olduğu araştırmada da bireyin özverili davranışlarının ve iyi oluş düzeyinin kişilerarası ilişkilerinde önemli bir rolü olduğu anlaşılmaktadır. Bireylerin olumlu duygularının ve davranışlarının diğer insanlarla olan ilişkisini düzenlediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar bu araştırmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Yukarıdaki araştırmalardan da anlaşıldığı gibi yaşam doyumu yüksek olan bireyler çevresiyle daha iyi ilişkiler kurmakta ve sağlıklı ilişki yürütmektedirler. Aynı şekilde bireyin özverili davranışları kişilerarası ve romantik ilişkilerinde yaşadıkları çatışmayı ortadan kaldırırken bencil davranışların çatışmayı arttırdığı anlaşılmaktadır. Bu sonuç beklenen sonuçlardır ve bu araştırmanın bulgularıyla da örtüşmektedir. Çünkü bireyin yaşam doyumu, bencillik ve özverili davranışları da tıpkı romantik ilişkide olduğu gibi bireyin kendisi ve etrafındaki kişiler arasında geçmektedir. Böylece kişilerarası ilişkiler bağlamında düşünüldüğünde birey çevresine karşı ne kadar bencil veya özverili davranışta bulunursa kişilerarası ilişkileri de o derece değişecektir. Bireylerin yaşamdan aldıkları doyum arttıkça ilişkide yaşamış oldukları sorunları ele alma biçimi de daha sağlıklı olacaktır. Bu bağlamda romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerine yönelik gerçekleştirilecek müdahale geliştirme programlarının da önemli olduğu düşünülmektedir. Yılmaz ve Kalkan (2010) evlilik öncesi ilişkileri geliştirme programına dahil ettikleri romantik ilişkisi olan bireylerin ilişki doyumunun arttığını belirtmişlerdir. Bir başka deneysel çalışmada Duran ve Hamamcı (2010) romantik ilişkisi olan üniversite öğrencilerine yönelik

olarak evlilik öncesi iletişim becerileri kazandırma ve çatışma çözme eğitimi verilmiştir. Yapılan deneysel müdahale sonunda bireylerin iletişim becerileri artarak çatışma çözme becerilerinin arttığı gözlenmiştir. Bu araştırmalardan hareketle romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerini geliştirmek için verilecek eğitimlerin farkındalığı arttıracığına inanılmaktadır.

Bu araştırmada elde edilen bir diğer sonuç şu anda romantik ilişki yaşayanların şu an romantik ilişki yaşamayanlara göre romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin daha yüksek olmasıdır. Romantik ilişkilerde sorun çözme becerileri incelenirken ele alınan kavramlardan birisi empatidir. Empati, bireyin kendisini karşısındakinin yerine koyarak onun düşüncelerini doğru anlaması, duygularını hissetme ve bu durumu ona anlatma sürecidir (Dökmen, 2003). Kişi romantik ilişki yaşarken başkalarının duygularını anlamaya daha yakın olabilir. Romantik ilişki yaşamayan bireyler ise romantik ilişki dinamiklerini test edemedikleri için kendisini karşısındakinin yerine yeterince koyamamaktadır. Dolayısıyla sorun çözme becerileri daha düşüktür. Romantik ilişkilerde sorun çözme becerileriyle ilgili yapılmış çalışmalar kısıtlı olmakla birlikte Kalkan (2010) üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerini sosyal ilgi açısından incelemiştir. Bireyin çevreyle ilişkisiyle yakından ilişkili olan sosyal ilgi bireyin romantik ilişkilerinde sorun çözme becerileriyle anlamlı bir ilişki göstermektedir. Birey romantik ilişkisine verdiği önem oranında sorunlarını çözebilmektedir. Başka bir araştırmada Kaygusuz (2013) bireylerin romantik ilişki içerisinde olma durumu ile sorun çözme becerileri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulmuştur. Yine Savcı ve Aysan (2014) romantik ilişkisi olan bireylerin olmayanlara göre çatışma çözme becerilerini daha yüksek olduğu bulunmuştur. Yukarıdaki araştırma sonuçları söz konusu bu araştırmayla paralellik göstermektedir. Birey çevresiyle ne kadar temas halinde ise soruna o kadar yakın olmakta ve sorun çözmede daha aktif rol almaktadır. Sonuç olarak birey gerek kendini ne kadar romantik ilişki içerisinde hissederse karşılaştığı sorunları daha kolay çözebilir.

Araştırmada elde edilen son bulgu romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin daha önce romantik ilişki yaşama durumuna göre anlamlı fark göstermesidir. Sosyal ve özel hayatta yaşanan her ilişki bireye tecrübe katar. Çoğu ayrılıklardan sonra duyulan 'işliki insanı olgunlaştırır' sözü de bunu doğrulamaktadır. Romantik ilişki yaşayan bireylerle hiç romantik ilişki yaşamayan bireyler arasında romantik ilişkilerde sorun çözme becerileri farklılık

göstermektedir. Küçükarslan ve Gizir (2014) hiç ilişki yaşamayan bireylerin romantik ilişki yaşamış bireylere göre aşk bir yolunu bulur inancının daha baskın olduğunu ve bu bireylerin romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerinin daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Aynı araştırmada ilk kez romantik ilişki yaşayanların ilişkiyi daha fazla idealleştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu da romantik ilişkiler konusunda yaşamadıkları deneyimden kaynaklanmaktadır. Kaya (2018) daha önce romantik ilişki yaşayan ve yaşamayan bireylerin romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerini incelediği araştırmada, romantik ilişki yaşayan bireylerin sorun çözme becerilerinin daha yüksek olduğu, fiziksel ve duygusal istismar davranışlarını daha az sergiledikleri sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlardan da anlaşıldığı gibi romantik ilişki yaşayanların kazandıkları deneyimler sayesinde romantik ilişkilerinde daha kolay sorun çözdüğü söylenebilir.

SINIRLILIKLAR VE ÖNERİLER

Her araştırmada olduğu gibi bu araştırmanın da çeşitli sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma nicel araştırma deseni ile tasarlandığı için katılımcılardan elde edilen sonuçların detayına inilememiştir. Nitel verilerle desteklenerek daha zengin çalışmalar elde edilebilir. Araştırmadaki öğrenciler bazı sorulara yanıt vermekten çekindiklerini ifade etmiştir. Bu durum basit seçkisiz örnekleme araştırmanın çalışma grubunun oluşturulmasının bir sınırlılık olduğunu göstermektedir. Geniş bir literatürün olmaması araştırma verilerinin tartışılma noktasında sınırlılık taşımaktadır. Özellikle romantik ilişkilerde sorun çözme becerisinin daha önce romantik ilişki yaşayıp yaşamama veya şu an ilişki durumuna göre incelenmemesinin tartışma bölümü açısından sınırlılık yaratmıştır. Gelecekteki araştırmalarda, romantik ilişkilerde sorun çözme becerileri bu tarz farklı değişkenlerle incelenerek literatüre katkı sağlanabilir.

SONUÇ

Bu araştırma kapsamı itibarıyla romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerine etki eden psikolojik değişkenlerin yanı sıra şu an ilişki yaşayıp yaşamama ve daha önce romantik ilişki yaşama durumlarını dikkate aldığı için demografik

açından sınırları ve kapsamı açıkça belirtilmiş bir araştırmadır. Sonuç olarak, araştırmada yaşam doyumu ile bencillik ve özverili davranış arasında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Kişinin kendisiyle doğrudan ilgili olan diğerkamlık ve çevrenin de etkisinden kaynaklanan yaşam doyumunun, romantik ilişkilerde sorun çözme becerisini yordadığı bulunmuştur. Araştırmada daha önce romantik ilişki yaşama durumu romantik ilişkilerde sorun çözme becerilerini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, bu araştırma romantik ilişkisi olan ve olmayan ilişkilerin sorun çözme becerilerini karşılaştırmak açısından önemlidir. Bu nedenle, bu çalışmanın romantik ilişkiler ve romantik ilişkilerde sorun çözme literatürüne katkıda bulunacağına inanılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Acar, A. E. (2011). *Kronik hastalıkların, hastaların aile işlevleri ve yaşam doyumları üzerine etkisi*. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Ahuvia, A. C. (2002). Individualism/collectivism and cultures of happiness: A theoretical conjecture on the relationship between consumption, culture and subjective well-being at the national level. *Journal of Happiness Studies*, 3(1), 23-36.
- Akbaba, S. (1994). *Grupla psikolojik danışmanın sosyal psikolojik bir kavram olan özgeçicilik üzerinde etkisi*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469-480.
- Barclay, P. (2010). Altruism as a courtship display: Some effects of third-party generosity on audience perceptions. *British Journal of Psychology*, 101(1), 123-135.
- Bayır, D. (1997). USMARC uygulamasına genel bir bakış. B. Yılmaz (Yay. Haz.). *Kütüphanecilik Bölümü 25.Yıl'a armağan içinde* (s.199-218). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü.
- Berber-Çelik, Ç., ve Kaya, Ö. S. (2018). Examination of eating attitudes in terms of interpersonal relationships and life satisfaction in late adolescence. *Psychiatry and Behavioral Sciences*, 8(2), 41-48.
- Bierhoff, H. W., ve Rohmann, E. (2004). Altruistic personality in the context of the empathy-altruism hypothesis. *European Journal of Personality*, 18(4), 351-365.
- Broman, C. L. (1993). Race differences in marital well-being. *Journal of Marriage and Family*, 55(3), 724-732.
- Buerkle, J. V., Anderson, T. R., ve Badgley, R. F. (1961). Altruism, role conflict, and marital adjustment: A factor analysis of marital interaction. *Marriage and Family Living*, 23(1), 20-26.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı İstatistik, Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları ve Yorum* (20. bs.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çakmak, T., ve Körpeoğlu, H. (2012). Web content management within the organizational identity framework: A Study for Hacettepe University Department of Information Management web content management system. *BOBCATSSS 2012 Information in E-motion 23-25 Ocak 2012 içinde* (s. 91-93). Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.
- Campbell, W. K., Rudich, E. A., ve Sedikides, C. (2002). Narcissism, self-esteem, and the positivity of self-views: Two portraits of self-love. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28(3), 358-368
- Campbell, W. K., ve Foster, C. A. (2002). Narcissism and commitment in romantic relationships: An investment model analysis. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28(4), 484-495.

- Cloninger, C. R., ve Kedia, S. (2011). The phylogenesis of human personality: Identifying the precursors of cooperation, altruism, and well-being. In *Origins of altruism and cooperation* (pp. 63-107). Springer, New York, NY.
- Cramer, D., ve Jowett, S. (2010). Perceived empathy, accurate empathy and relationship satisfaction in heterosexual couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 27(3), 327-349.
- Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95, 542-575.
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E. and Smith, H. L. (1999). Subjective Well Being: Three Decades of Progress. *Psychological Bulletin*, 125(2), 276- 302.
- Duran, Ş., ve Hamamcı, Z. (2010). Evlilik öncesi ilişki geliştirme programının romantik ilişkiler yaşayan üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve çatışma iletişim tarzları üzerine etkisinin incelenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 23(23), 87-100.
- Erdinç, İ. (2018). *Evlü çiftlerde, evlilik uyumu, cinsel yaşam doyumu ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Farrelly, D. (2013). Altruism as an indicator of good parenting quality in long-term relationships: Further investigations using the mate preferences towards altruistic traits scale. *The Journal of Social Psychology*, 153(4), 395-398.
- Freedman, J. L., Sears, D. O., ve Carlsmith, J. M. (1989). Sosyal Psikoloji. (A. Dönmez, Çev.) İstanbul: Ara Yayıncılık.
- Gable, S. L., ve Haidt, J. (2005). What (and why) is positive psychology? *Review of General Psychology*, 9(2), 103-110.
- Galante, J., Bekkers, M. J., Mitchell, C., ve Gallacher, J. (2016). Loving- kindness meditation effects on well- being and altruism: A mixed- methods online RCT. *Applied Psychology: Health and Well- Being*, 8(3), 322-350.
- Gintis, H., Bowles, S., Boyd, R., ve Fehr, E. (2003). Explaining altruistic behaviours in humans. *Evolution and Human Behaviour* (24), 153-172.
- Guinot, J., Chiva, R. ve Mallén, F. (2015). The effects of altruism and relationship conflict on organizational learning. *International Journal of Conflict Management*, 26(1), 85-112.
- Halmos, P. R. ve Vaughan, H. E. (2009). The marriage problem. In *Classic Papers in Combinatorics* (pp. 146-147). Birkhäuser Boston.
- Hamamcı, Z. (2005). Dysfunctional relationship beliefs in marital satisfaction and adjustment. *Social Behavior and Personality*, 33(4), 313-328.
- Haugen, P. T., Welsh, D. P., ve McNulty, J. K. (2008). Empathic accuracy and adolescent romantic relationships. *Journal of Adolescence*, 31(6), 709-727.
- Iwama, K., ve Miyazaki, S. (2008, January). A survey of the stable marriage problem and its variants. In *International conference on informatics education and research for knowledge-circulating society (ICKS 2008)* (pp. 131-136).
- Jeffries, V. (1998). Virtue and the altruistic personality. *Sociological Perspectives*, 41(1), 151-166.

- Kahana, E., Bhatta, T., Lovegreen, L. D., Kahana, B. ve Midlarsky, E. (2013). Altruism, helping, and volunteering: pathways to well-being in late life. *Journal of Aging and Health*, 25(1), 159-187.
- Kalkan, M. (2008). Ergenler için romantik ilişkilerde sorun çözme ölçeğinin geliştirilmesi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 15(3), 131-138.
- Kalkan, M. (2010). Ergen romantik ilişkilerinde duygusal istismar, fiziksel istismar ve soruna yönelmeye Adlerian bir bakış: Sosyal ilgi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11(3), 242-247.
- Karakelle, S. (2012). Üstbilişsel farkındalık, zeka, problem çözme algısı ve düşünme ihtiyacı arasındaki bağlantılar. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 237-250.
- Kaya, Ö. S. (2018). Romantik ilişkilerde problem çözme becerilerinin empati ve mental iyi oluş açısından incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 8(1), 62-72.
- Kaygusuz, C. (2013). Irrational beliefs and abuse in university students' romantic relations. *Eğitim Araştırmaları*, 51, 141-156.
- Khodabakhsh, M. R., ve Besharat, M. A. (2011). Mediation effect of narcissism on the relationship between emotional intelligence and the quality of interpersonal relationships. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 30, 907-911.
- Lee, H. J. (2013). The relationship between emotional intelligence and altruism among South Korean central government officials. *Social Behavior and Personality*, 41(10), 1667-1679.
- Lewis, B. (2000). *Modern Türkiye'nin doğuşu* (M. Kıratlı, çev.). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Music, G. (2014). *The good life: Wellbeing and the new science of altruism, selfishness and immorality*. Routledge.
- Neugarten, B. L., Havighurst, R. J. & Tobin, S. S. (1961). The Measurement of Life Satisfaction. *Journal of Gerontology*, 16, 134-143
- Ogihara, Y., ve Uchida, Y. (2014). Does individualism bring happiness? Negative effects of individualism on interpersonal relationships and happiness. *Frontiers in Psychology*, 5, 135-142.
- Ong, Q., Ho, K. W., ve Ho, K. C. (2013). Altruism within the family: A comparison of father and mother using life happiness and life satisfaction. *Social Indicators Research*, 111(2), 485-510
- Özdevecioğlu M. (2003) İş Tatmini ve Yaşam Tatmini Arasındaki İlişkinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma, 11.Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi, Afyon.
- Papp, L. M., Kouros, C. D., ve Cummings, E. M. (2010). Emotions in marital conflict interactions: Empathic accuracy, assumed similarity, and the moderating context of depressive symptoms. *Journal of Social and Personal Relationships*, 27(3), 367-387.
- Pessi, A. B. (2011). Religiosity and altruism: exploring the link and its relation to happiness. *Journal of Contemporary Religion*, 26(1), 1-18.
- Peterson, C., Park, N. and Seligman, M. E. P. (2005), Orientations to Happiness and Life Satisfaction: The Full Life Versus the Empty Life. *Journal of Happiness Studies*, 6, 25-41.

- Post, S. G. (2005). Altruism, happiness, and health: It's good to be good. *International Journal of Behavioral Medicine*, 12(2), 66-77.
- Rachlin, H. (2002). Altruism and selfishness. *Behavioral and Brain Sciences*, 25(2), 239-250.
- Sahin, S. (2008). *Beden eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik ve yaşam doyumu düzeyleri*. Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Sahranç, Ü. (2007). Stres Kontrolü Genel Öz Yeterlilik Durumluk Kaygı ve Yaşam Doyumu İle İlgili Bir Akılcı Modeli. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Savcı, M., ve Aysan, F. (2014). Üniversite öğrencilerinde algılanan stres düzeyi ile stresle başa çıkma stratejileri arasındaki ilişki. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2014(3), 44-56.
- Schwarze, J., ve Winkelmann, R. (2011). Happiness and altruism within the extended family. *Journal of Population Economics*, 24(3), 1033-1051.
- Stanley, S. M., Whitton, S. W., Sadberry, S. L., Clements, M. L., ve Markman, H. J. (2006). Sacrifice as a predictor of marital outcomes. *Family Process*, 45(3), 289-303.
- Terzi, S. (2014). Romantik ilişkilerde bağlanma yaralanmalarına yol açan olaylar: Nitel bir çalışma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(2), 99-108.
- Tosun, C., Yazıcı, H., ve Altun, F. (2015). Evlilik öncesindeki ve evli bireylerin ilişki nitelikleri, benlik kurguları ve özgeci davranış düzeyleri. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 17(38), 73-94.
- TÜİK, (2018). Evlenme ve Boşanma İstatistikleri. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24642> adresinden 18.08.2019 tarihinde erişildi.
- UNESCO. (2013). *World Heritage list*. <http://whc.unesco.org/en/list> adresinden 16.08.2019 tarihinde erişildi.
- Waldinger, R. J., Schulz, M. S., Hauser, S. T., Allen, J. P., ve Crowell, J. A. (2004). Reading others' emotions: The role of intuitive judgments in predicting marital satisfaction, quality, and stability. *Journal of Family Psychology*, 18(1), 58-71.
- Williams, K. (2003). Has the future of marriage arrived? A contemporary examination of gender, marriage, and psychological well-being. *Journal of Health and Social Behavior*, 44(4), 470.
- Yarnell, L. M., ve Neff, K. D. (2013). Self-compassion, interpersonal conflict resolutions, and well-being. *Self and Identity*, 12(2), 146-159.
- Yılmaz, T., ve Kalkan, M. (2010). Evlilik öncesi ilişkileri geliştirme programının çiftlerin ilişki doyumuna etkisi. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 10(3), 1893-1920.

Extended Abstract

Introduction: The romantic relationship can be seen in every stage of human life, but it starts first in adolescence. The individual may have problems in his/her romantic relationships as well as in daily life. The struggle of the person with the problems they have experienced during the relationship process and the coping process affect the course of the person's relationship. Similarly, a person's understanding of his/her partner and the ability to put himself/herself in his/her place affect the dynamics of the relationship. Again, the satisfaction of the individual can directly affect the romantic relationship of the individual. The aim of this study is to investigate the problem solving skills of university students in romantic relationship in terms of their life satisfaction and altruism levels according to some demographic variables.

Method: The data of the research consisted of students studying at Recep Tayyip Erdogan University in 2018-2019 academic year. 263 boys and 208 girls participated in the study. In order to collect data, Personal Information Form prepared by the researcher, Problem Solving Scale for Adolescents in Romantic Relationships, Life Satisfaction Scale and Altruism Scale were used. Pearson Correlation, multiple regression analysis, which is one of the relational research methods, was used in the analysis of the data. In addition, independent samples t test and one-factor Anova were used. Data were analyzed with SPSS 24.0 package program.

Results: A statistically significant positive correlation was found between life satisfaction and sacrifice. A statistically significant negative relationship was found between life satisfaction and selfishness. University students' problem solving skills in romantic relationships show a significant difference according to whether or not they have romantic relationships. The problem solving skills in romantic relationship of those who had romantic relationships were higher than those who did not have romantic relationships. Based on the relationships between these variables and theoretical framework, regression analysis was performed assuming that life satisfaction and altruism explained the problem solving skills in romantic relationships. According to the results of the regression analysis, there is a significant relationship between life satisfaction, selfishness and sacrifice that predict problem solving skills in romantic relationships. In addition, life satisfaction and altruism variables explain 20% of problem solving skills in romantic relationship.

Discussion & Conclusion: As a result, it was found that life satisfaction resulting from the influence of the other person and other environment directly related to him/herself predicted the problem solving skills in romantic relationships. Therefore, this study is thought to contribute to the literature of romantic relations. Moreover, this research is important in terms of compare the problem solving skills of romantic

and non-romantic relationships. Therefore, this study may contribute to literature on romantic relations.

Yazarlar Hakkında / About Authors

Özgür Salih KAYA. Arş. Gör. Orat Doğu Teknik Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı, (lisans 19 Mayıs Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı, yüksek lisans Hacettepe Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı), ilgi alanları pozitif psikoloji, romantik ilişkiler, göçmen psikolojisi, sosyal uyum.

Res. Asst., Recep Tayyip Erdogan University Psychological Counseling and Guidance Department, (BSc, 19 May University Psychological Counseling and Guidance Department, MA, Hacettepe University Psychological Counseling and Guidance Department) interest areas positive psychology, romantic relationships, immigrant psychology, social cohesion.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazarlar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.

“No conflict of interest has been reported by the authors”.

Yazar Katkıları / Author Contributions

ÖSK; Fikir ve tasarım, veri toplama ve analizi, bulguların yorumlanması ve makalenin raporlaştırılması,

Idea and design, data collection and analysis, interpretation of findings and reporting of the article

Fonlama / Funding

Herhangi bir fon desteği alınmamıştır.

No funding was receiving.

ORCID

Özgür Salih KAYA <http://orcid.org/0000-0001-8535-290X>